

**OCENA BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU
ZA 2018 ROK**

**Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna
ul. Grunwaldzka 7
37-500 Jarosław
tel. (016) 624-24-40
fax (016) 621-25-18
e-mail:psse.jaroslaw@pis.gov.pl**

$\mathcal{L}_{\text{reg}}$

k_i

$\mathbf{A}$

$\mathbf{A}^T$

CELE I ZADANIA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Podstawowym aktem prawnym, na którym opiera się działalność PIS jest Ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2019 poz.59) określająca zakres działania PIS, tj. państwowych inspektorów sanitarnych działających przy pomocy stacji sanitarno-epidemiologicznych będących publicznymi zakładami opieki zdrowotnej.

Zapisy ustawy pozwalają na rozwiązywanie problemów zdrowia publicznego w sposób kompleksowy, polegający nie tylko na przeprowadzaniu w ramach nadzoru bieżącego i zapobiegawczego kontroli i badań laboratoryjnych stanowiących podstawę wydania decyzji, ale również na powszechnej edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia realizowanej we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi Państwa, organizacjami pozarządowymi oraz społecznością lokalną.

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej

1. Bieżący i zapobiegawczy nadzór nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny radiacyjnej,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

2. Działalność zapobiegawcza i przeciwepidemiczna w zakresie chorób zakaźnych.

1

2

3

4

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU PSSE JAROSŁAW

SEKCJA EPIDEMIOLOGII

Analiza porównawcza zachorowań na niektóre choroby zakaźne na terenie powiatu jarosławskiego stan na 31.12.2018 r.

Lp.	Nazwa jednostki chorobowej	Rok 2017	Rok 2018
		Liczba zachorowań	Liczba zachorowań
		ogółem	ogółem
•	Biegunki i zapalenia żołądkowo –jelitowe (BNO)	74	54
•	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe dzieci do lat 2-eh	28	41
•	Inne bakteryjne zakażenia E.Coli	4	4
•	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez Norovirus	23	35
•	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez Rotawirusy	184	55
•	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez, Adenowirusy	12	13
•	Wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone	4	1
•	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe nieokreślone	3	
•	bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile	26	35
•	Zatrucia pokarmowe wywołane przez Salmonelozy	45	88
•	Salmonelloza pozajelitowa	0	3
•	Zatrucia pokarmowe /Sall.gr.D.enteritidis/ zbiorowe *	0	2 ogniska/73 narażonych 29 chorych).
•	WZW typ „B”przewlekłe	3	2
•	WZW typ „C”przewlekłe	2	4
•	WZW B ostre	0	1
•	WZW A	2	0
•	Krztusiec	2	2
•	Płonica	10	10
•	Ospa wietrzna	235	546
•	Różyczka	14	2
•	Świnka	3	2
•	Pokąsania przez zwierzęta	146	148
•	Pokąsania zakwalifikowane do szczepień	48	27+2 pokąsania poza granicami Rumunia ,Kambodża
•	Borelioza	82	72
•	Zakażenia HIV	1	4
•	Grypa –podejrzenia i zachorowania	10048	7710
•	Grypa potwierdzona gr.A, B,AH1N1	30	2

•	Gruźlica płuc	5	17
•	Gruźlica pozapłucna	4	4
•	Róża	14	19
•	Kiła	2	1
•	Pneumokokowe zapalenie O-P-MR	0	1
•	Wirusowe Zapalenie opon m. rdzeniowychnie okr	3	2
•	Zapalenie mózgu nieokreślone	1	0
•	Posocznica pneumokokowa	1	0
•	Zapalenie opon m. rdzeniowych Paciorkowcowe	0	1
•	Bakteryjne zapalenie o-m-r nie określone	1	3
•	Zapalenie opon m. rdzeniowych	1	0
•	ODRA	0	2
•	Choroba meningokokowa posocznica i zgon	0	1

Sytuacja epidemiologiczna powiatu jarosławskiego w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. w porównaniu z analogicznym okresem w 2017 roku przedstawia się następująco:

	WZROST:	2018	2017
1.	Ospa	546	235
2.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe dzieci do lat -2	41	28
3.	odra	2	0
4.	HIV	4	1
5.	Biegunki i zapalenia żołądkowo – jelitowe (BNO)	41	28
6.	Norowirusy,	35	23
7.	Clostridium difficile	35	26
	Salmonellozy	89	45
8.	Zatrucia pokarmowe zbiorowe *	2	0
9.	Gruźlica płuc	17	5
	ZMNIEJSZENIE:		
1.	Rotawirusy	55	184
2.	Różyczka	2	14
3.	Grypa potwierdzona	2	30
4.	Pokąsania zakwalifikowane do szczepień	29	48
5.	Grypa –podejrzenia i zachorowania	7710	10048

Zachorowania na inne choroby zakaźne utrzymują się na jednakowym poziomie i nie wykazują tendencji do wzrostu.

W 2018r. nie było przypadków zagrożeń bioterrorystycznych.

Łącznie w 2018r opracowano **642** ognisk chorób zakaźnych, nadzorem epidemiologicznym objęto **1296** osoby.

Na terenie powiatu jarosławskiego 1 placówka uczestniczy w czynnym nadzorze nad grypą „Sentinel”(tj. NZOZ „Multimed” w Wólce Pełkińskiej)- w roku 2018 pobrano 2 próbki - wymaz do badań laboratoryjnych w kierunku grypy i potwierdzono Gr B.

Sekcja Epidemiologii prowadzi czynny nadzór nad gruźlicą, w związku z tym ściśle współpracuje z lekarzami w Poradniach chorób płuc na terenie powiatu jarosławskiego.

W okresie sprawozdawczym zgłoszono 17 zachorowań i podejrzeń zachorowań na gruźlicę oraz 4 na gruźlicę poza-płucną.

W ramach wzmożonego nadzoru nad chorobami zakaźnymi :

1. Przekazywano informacje dotyczące chorób zakaźnych : Odry / różyczki, salmonelloz, czerwonki bakteryjnej oraz inne istotne informacje.
2. Przekazano placówkom POZ materiały informacyjno-edukacyjne dotyczące:
  1. Europejskiego Dnia Wiedzy o antybiotykach
  2. Ulotki promocyjne „ Zapobieganie zakażeniom HCV”

Informacja o działaniach profilaktycznych z zakresu szczepień ochronnych.

W profilaktyce chorób zakaźnych istotną rolę pełnią szczepienia ochronne. Na dzień 31.12.2018r. terenie powiatu jarosławskiego zarejestrowane jest **35 Punktów Szczepień** w tym podległe COM w Jarosławiu **11 punktów szczepień**.

W zakresie szczepień ochronnych przeprowadzono **52 kontrole**. Obowiązujący Program Szczepień Ochronnych realizowany jest w większości prawidłowo i na bieżąco.

Gospodarka preparatów szczepionkowych obowiązkowych (zakupionych przez ministerstwo) prowadzona była racjonalnie i prawidłowo. Wszystkie placówki, które przeprowadzają szczepienia ochronne i przechowują preparaty szczepionkowe, posiadają urządzenia do ciągłego monitoringu temperatur w lodówce z preparatami szczepionkowymi wraz z powiadamianiem sms lub zostały zastosowane rozwiązania organizacyjne w celu utrzymania i monitorowania warunków zgodnych z zaleceniami producentów szczepionek (placówki podległe COM Jarosław).

W 2018 roku w dwóch placówkach doszło do przerywania zasad „zimnego Łańcucha” w związku z tym wydano zalecenia, które dotyczyły wzmocnienia nadzoru nad przechowywaniem preparatów szczepionkowych. O zaistniałych sytuacjach poinformowano Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego w Rzeszowie, który wydał decyzję o utylizacji zniszczonych preparatów szczepionkowych.

W 2018 roku nie prowadzono postępowania administracyjnego w stosunku do osób uchylających się od szczepień ochronnych. Na koniec 2018 roku wykazano **12 osób** uchylających się od szczepień ochronnych - jest to liczba rodziców, natomiast dzieci nieszczepione to **7 osób**. W 2018 roku do PSSE w Jarosławiu wpłynęły wnioski z Oddziałów Neonatologicznych o uchyleniu się od szczepień 20 rodziców - 11 dzieci. Dokumentację jednego dziecka przesłano do PSSE Przemyśl, ponieważ dziecko wraz z rodzicami mieszka na terenie działania PPIS w Przemyślu. Dzięki prowadzeniu działań informacyjnych i promujących szczepienia ochronne przez PPIS w Jarosławiu oraz współpracy lekarzy, pielęgniarek i położnych rodzinnych udało się przekonać opornych rodziców do wykonania szczepień u swych dzieci. Obecnie pozostaje opornych 16 osób tj. 9 dzieci niezaszczepionych.

W 2018 na szeroką skalę była prowadzona kampania oświatowa w ramach „Wiosny bez pneumokoków”, skierowana do rodziców i opiekunów dzieci do piątego roku życia, którzy mogli nieodpłatnie wykonać szczepienia p/pneumokokom.

Czynnie prowadzona jest również działalność informacyjna dla osób wyjeżdżających do krajów tropikalnych (możliwość profilaktyki i w jaki sposób unikać ryzykownych zachowań). Rozdawane są ulotki informacyjne osobom zainteresowanym.

Punkty szczepień realizowały także program szczepień ochronnych w zakresie szczepień zalecanych w bardzo szerokim zakresie m. in. wysoko skojarzone preparaty pediatryczne, przeciwko rotawirusom wśród niemowląt, przeciwko ospie wietrznej. Liczba osób zaszczepionych p/grypie w stosunku do poprzedniego sezonu utrzymała się na zbliżonym poziomie.

W 2018 roku zgłoszono 3 odczyny poszczepienne - wszystkie łagodne.

Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą za 2018 r.

- liczba obiektów prowadzących działalność leczniczą na terenie powiatu jarosławskiego- stan na dzień 31.12.2018 roku- **196 obiektów**, w tym:

- Stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne: ogółem-5
- Szpital (Specjalistyczny Psychiatryczny ZOZ im. Prof. A. Kępińskiego w Jarosławiu ul. Kościuszki 18) - **1 obiekt**
- NZOZ KOLGmed Zakład Opiekuńczo- pielęgnacyjny w Jarosławiu ul. Sanowa 11- **1 obiekt**
- NZOZ KOLGmed Hospicjum stacjonarne w Jarosławiu ul. Sanowa 11- **1 obiekt**
- NZOZ Jarosławskie Stowarzyszenie Charytatywne im. O. Pio Ośrodek Profilaktyczno-Rehabilitacyjny w Radawie ul. Św. O. Pio 64- **1 obiekt**
- NZOZ Diaverum Stacja Dializ w Jarosławiu ul. Kruhel Pełkiński 19- **1 obiekt**
- Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne- 68 obiektów
- Działalność lecznicza zawodowa wykonywana przez praktykę zawodową: 123 obiekty

Stan sanitarno-porządkowy placówek można ocenić jako dobry. Placówki na bieżąco prowadzą działania zmierzające do zapobiegania zakażeniom zakładowym oraz ograniczenia występowania tych zakażeń poprzez opracowanie i wdrożenie procedur higienicznych oraz prowadzenie kontroli wewnętrznych w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Do 31.12.2017r. pięć placówek nie zrealizowało programów dostosowawczych.

W 2018r. podczas kontroli bieżących stwierdzono zrealizowanie punktów zawartych w programach dostosowawczych- w dwóch placówkach (*tj. NZOZ Ars Medica w Radymnie ul. Legionów 1 oraz NZOZ Ars Medica w Radymnie Ośrodek Zdrowia w Sośnicy ul. Jana Pawła II 56A*) na pozostałe trzy placówki wydane zostały decyzje administracyjne nakazujące dostosowanie obiektów do obowiązujących przepisów (*tj. Szpital – Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej im. Prof. A. Kępińskiego w Jarosławiu ul. Kościuszki 18; SPZOZ im. Prof. A. Kępińskiego Wojewódzka Przychodnia Zdrowia Psychicznego w Jarosławiu ul. Kościuszki 18 oraz ALMED Sp. z o.o. Przychodnia Specjalistyczno-Diagnostyczna w Jarosławiu ul. Grunwaldzka 1*).

W ramach nadzoru nad obiektami prowadzącymi działalność leczniczą w okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018 roku:

- przeprowadzono 135 kontroli (w tym planowane w ramach nadzoru bieżącego oraz sprawdzające, interwencyjne, na wniosek strony, doraźne)
- na poprawę stanu sanitarnego placówek wydano: 4 decyzje administracyjne, 12 decyzji wymiarowych, 11 decyzji administracyjno- wymiarowych, 1 decyzję o wygaśnięciu, 5 decyzji przedłużających terminy wykonania nakazów.

Nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- braku aktualizacji i/lub wdrożenia procedury postępowania z odpadami medycznymi;
- braku lub nieprawidłowej realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych (w tym m.in. nadzoru nad realizacją procedur higienicznych, przeprowadzania kontroli wewnętrznych);
- złego stanu sanitarno-higienicznego i/lub sanitarno-technicznego pomieszczeń i/lub wyposażenia w placówkach prowadzących działalność leczniczą;
- niezrealizowania programu dostosowawczego do 31.12.2017r.;

W 2018 r. wydano:

- ✓ 13 ocen sanitarnych o spełnieniu wymagań sanitarnych dla placówek lecznictwa otwartego i całodobowego (w tym 7–SE i 6 –ZNS);
- ✓ 2 opinie (w formie postanowienia) o wpływie niespełnienia wymagań na bezpieczeństwo pacjentów- (*SPZOZ szpital w Jarosławiu ul. Kościuszki 18- dla oddziału psychogeriatrycznego (budynek nr 1- II piętro) oraz dla dziennego oddziału psychiatrycznego (budynek nr 8) i SPZOZ*

W 2018 roku:

- - **wpłynęły 2 wnioski** o podjęcie interwencji w placówkach prowadzących działalność leczniczą na terenie powiatu jarosławskiego. Sprawy rozpatrzono i zakończono.

W jednym przypadku potwierdzono częściowo zarzuty. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie higieniczno-sanitarnym, podjęto działania prawne zgodnie z obowiązującymi przepisami. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego na kierownika placówki w wysokości 100 zł;

- - **zgłoszono do tutejszego Inspektora 1 ognisko epidemiczne** w stacjonarnej i całodobowej placówce.

Placówka przekazała do PPIS w Jarosławiu raport wstępny o podejrzeniu lub wystąpieniu ogniska epidemicznego oraz raport końcowy z wygaszenia ogniska epidemicznego.

- biologiczny czynnik chorobotwórczy podejrzany o wywołanie ogniska epidemicznego: świerzbowiec ludzki;

- liczba pacjentów podejrzanych o zakażenie w ognisku epidemicznym: 13;

- liczba personelu z objawami zakażenia w ognisku epidemicznym: 10;

- liczba pacjentów narażonych na zakażenie w ognisku epidemicznym: 22;

- postać kliniczna zakażenia/charakterystyka objawów klinicznych: wysypka, świąd.

- uzasadnienie podejrzenia ogniska epidemicznego: zwiększająca się liczba osób, u których występują objawy tj. wysypka, świąd.

Przeprowadzono kontrolę we wszystkich pomieszczeniach zakładu. W ramach kontroli oceniono stan sanitarny, porządkowy, dokumentację, podjęte przez placówkę działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne, w celu unieszkodliwienia źródeł zakażenia, przecięcia dróg szerzenia się zakażenia w ognisku epidemicznym.

W dniu kontroli stan sanitarno- higieniczny dobry. Podczas kontroli przekazano materiały edukacyjne nt. świerzbu (jak zapobiegać i walczyć ze świerzbem). Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podmioty, które ZMIENIŁY lokalizację w 2018r.:

1. Gabinet Pielęgniarki i Położnej Środowiskowo- Rodzinnej 37-550 Radymno, ul. Lwowska 9;
2. Izabela Koptyra Gabinet Stomatologiczny 37-500 Jarosław ul. Pogodna 15A;

Podmioty, które ROZPOCZĘŁY działalność w 2018r.:

1. Centrum diagnozy i terapii TOM-BECH 37-500 Jarosław ul. Morawska 3/1;
2. NZOZ DILAB Diagnostyka Medyczna Stalowa Wola- Punkt pobrań materiału do badań w Jarosławiu ul. Poniatowskiego 53;
3. STOMATOLOGIA Bartkiewicz Spółka Partnerska Lekarzy Dentystów, Roźwienica 201, 37-565 Roźwienica;

Podmioty, które ZAKOŃCZYŁY działalność w 2018r.:

1. Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Krystyn Kaczor 37-561 Chłopice 236;
2. Prywatny Gabinet Dermatologiczny lek. Marta Gliwska- Drzał 37-560 Pruchnik ul. Szkolna 10a;
3. Praktyka stomatologiczna Marek Czyż 37-500 Jarosław ul. Siemieńskiego 7;
4. Prywatny Indywidualny gabinet Lekarski Jan Kochański 37-500 Jarosław ul. Legionów 1;
5. Prywatny Indywidualny Gabinet Chirurgiczny Janina Dańczak- Balicka 37-500 Jarosław ul. Podgórze 17a;

SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Placówki nauczania i wychowania

Liczba nadzorowanych obiektów - 140, skontrolowanych 137, liczba przeprowadzonych kontroli - 189

Na poprawę stanu sanitarno-technicznego wydano 25 decyzji administracyjnych w tym 13 zmieniających termin wykonania. Najczęściej występująca nieprawidłowość to:

- zły stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów i podłóg w salach lekcyjnych

Oceniono dostosowanie mebli do wzrostu dzieci i młodzieży w 12 placówkach. Badanie przeprowadzono na grupie 180 uczniów, nieprawidłowości nie stwierdzono. Tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych oceniono w 76 skontrolowanych szkołach, nieprawidłowości nie stwierdzono. Wszystkie placówki nauczania i wychowania korzystają z wody z wodociągów miejskich i wiejskich, kanalizacji centralnej również miejskiej i wiejskiej a część posiada zbiorniki bezodpływowe (szamba), wszystkie placówki posiadają sanitariaty wewnętrzne. W obiektach szkolnych zapewniono mydło i papier toaletowy oraz ręczniki jednorazowego użytku lub suszarki do rąk. Dożywianie w postaci obiadów I lub II daniowych prowadzi się w 74 szkołach, natomiast w postaci śniadań – w 2. Stwierdzono 6 szkół podstawowych w których niezależnie od posiadanej infrastruktury w-f, uczniowie ćwiczą na korytarzach lub w salach zajęciowych. Substancje i preparaty chemiczne posiadało 14 placówek, środków przeterminowanych nie stwierdzono.

SEKCJA HIGIENY PRACY

Liczba obiektów będących pod nadzorem – 192.

Ogólna liczba przeprowadzonych kontroli sanitarnych i dochodzeń w sprawie chorób zawodowych – 196.

Analiza narażenia zawodowego

W skontrolowanych zakładach pracuje łącznie 9341 osób w tym 843 osób w przekroczonych NDS/NDN.

W postępowaniu pokontrolnym wydano 72 decyzje, które najczęściej dotyczyły:

- poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektów,
- obniżenia NDS/NDN,
- przestrzegania przepisów odnośnie stosowania substancji i preparatów niebezpiecznych,
- badań pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- oceny ryzyka zawodowego
- brak zaświadczeń lekarskich pracowników
- przedłużenia terminów wykonania obowiązków wynikających z decyzji wcześniejszych.

Choroby zawodowe

Wydano 2 decyzje odnośnie chorób zawodowych w tym:

- 1 decyzje stwierdzającą chorobę zawodową: **Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka,**
- 1 decyzja o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej: **Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażonym podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz**

Środki zastępcze wydano:

4 decyzje o przepadku na rzecz skarbu państwa i zniszczeniu nowych substancji psychoaktywnych

SEKCJA HIGIENY ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

1. Na terenie miasta Jarosławia, Radymna, Pruchnika i powiatu jarosławskiego w roku 2018 nadzorem sanitarnym objęto 1184 obiektów produkcji i obrotu środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz obrotu kosmetyków. Oceniając warunki produkcji oraz obrotu żywnością brano pod uwagę przede wszystkim stan sanitarno-techniczny obiektów oraz stopień dostosowania do wymogów europejskiego prawa żywnościowego. Większość objętych nadzorem zakładów żywienia-żywnościowych stanowią obiekty obrotu żywnością. Znaczącą większość stanowią mniejsze sklepy zlokalizowane na terenach wiejskich. W tych też obiektach odnotowuje się najwięcej uchybień natury sanitarno-technicznej. Z analizy dokumentacji wynika, że w trakcie kontroli stwierdzano niezgodności z obowiązującym prawem żywnościowym. Zakłady produkcyjne głównie piekarnie i ciastkarnie prowadzą w większości produkcję żywności na potrzeby rynku lokalnego. Największymi zakładami produkującymi żywność są producenci wyrobów cukierniczych tj.: Mondelez Polska, Fabryka Ciast i Cukrów Dra Stanisława Gurgula, ZPC „SAN-Pajda”. Zakłady te cechuje wysoki stopień zaawansowania technologicznego co w sposób szczególny przekłada się na jakość i bezpieczeństwo produkcji.

2. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych zakładach:

- brak zapewnienia właściwej informacji dla konsumentów o obecności substancji lub produktów wywołujących alergię lub reakcje nietolerancji w produkowanych potrawach,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów i podłóg w zakładzie,
- niewłaściwy stan sanitarny urządzeń i sprzętu,
- brak zabezpieczenia obiektów i brak opracowanych procedur przed szkodnikami i owadami,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny urządzeń chłodniczych,
- brak opracowanych i wdrożonych procedur wprowadzania do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej.

W okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r. wydano 558 decyzji administracyjnych w tym:

- 68 decyzji administracyjno-opłatowych celem wyegzekwowania poprawy stwierdzonych nieprawidłowości,
- 139 decyzje dot. opłaty za czynności kontrolne
- 114 decyzji dot. zatwierdzenia zakładu oraz wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej
- 59 decyzji dot. warunkowego zatwierdzenia zakładu oraz wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- 18 decyzji dot. przedłużenia warunkowego zatwierdzenia zakładu oraz wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- 30 decyzji z art.155 zmieniające termin wykonania decyzji administracyjnych,
- 124 decyzji z art.162 decyzji dot. wykreślenia zakładu z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- 6 decyzji dot. odmowy zatwierdzenia zakładu oraz wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej z uwagi, że zakłady nie spełniały wymagania sanitarne w tym infrastruktury oraz nie spełniały inne odpowiednie wymagania prawa żywnościowego.

Ponadto w okresie sprawozdawczym PPIS w Jarosławiu wydał 23 decyzji na wycofanie z obrotu środków spożywczych nie odpowiadających wymaganiom bezpieczeństwa żywności. Wartość wycofanych środków spożywczych wynosiła 4149,71 zł. Z obrotu wycofano koncentraty spożywcze, wyroby garmażeryjne, wyroby cukiernicze, wędliny, nabiał, mięso, wyroby ciastkarskie, przyprawy zupy z koncentratów spożywcze, przetwory mięsne.

PPIS w Jarosławiu roku 2018 unieruchomił decyzja administracyjną cztery zakłady w tym:

- trzy automaty do lodów z uwagi na zakwestionowane próbki lodów pobrane do badania laboratoryjnego w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych - zawyżoną liczbę

Enterobacteriaceae, co świadczyło o nie zachowaniu warunków higieny produkcji, a tym samym stwarzało zagrożenie dla zdrowia ludzkiego. Po przeprowadzeniu dezynfekcji sprzętu i urządzeń oraz ponownym pobraniu próbek do badań laboratoryjnych i otrzymaniu pozytywnego wyniku badań pobranych lodów PPIS w Jarosławiu zezwolił na wznowienie działalności produkcyjnej,

Po usunięciu wszystkich nieprawidłowości i przeprowadzeniu kontroli sprawdzającej PPIS w Jarosławiu zezwolił na wznowienie działalności produkcyjnej.

- jeden supermarket z uwagi na rażące zaniedbania natury sanitarno – higienicznej zakładu, zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń zakładu, widoczne ekskrementy gryzoni, odpiek pieczywa chłodzonego dostarczanego od zewnętrznych producentów oraz wprowadzenie do obrotu rozważanych ciast z kremami a brak spełnienia odpowiednich wymagań prawa żywnościowego w zakresie infrastruktury i wyposażenia, które zagraża bezpieczeństwu zdrowotnemu żywności i żywienia, a tym samym zagraża zdrowiu konsumentów.

Po usunięciu wszystkich nieprawidłowości i przeprowadzeniu kontroli sprawdzającej PPIS w Jarosławiu zezwolił na wznowienie działalności handlowej.

3. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości sanitarno – higieniczne i higieny sprzedaży:

- przechowywanie artykułów nietrwałych w niewłaściwej temperaturze lub poza urządzeniami chłodniczymi,
- brak higieny sprzedaży środków spożywczych a zwłaszcza żywności rozważanej,
- nie zachowanie należytej czystości, zwłaszcza na zapleczach sklepów,
- brak zabezpieczenia pieczywa nie opakowanego przed zanieczyszczeniami,
- nieodpowiednia higiena osobista personelu, brak prawidłowej odzieży ochronnej,
- oferowanie do sprzedaży przeterminowanych środków spożywczych tj. po upływie daty minimalnej trwałości lub po terminie przydatności do spożycia,
- brak prawidłowych zapisów kontroli wewnętrznej, w tym rejestrów temperatury przechowywania łatwo psującej się żywności,
- brak zapisów z wdrażania procedur opartych na zasadach analizy zagrożeń krytycznych kontroli systemu HACCP.

4. Bieżące zaniedbania higieniczno-sanitarne były powodem nałożenia 89 mandatów karnych na sumę 22.600 zł. Największą liczbę mandatów nałożono z art.100 ust.1 pkt.8 ustawy z dnia 25.08.2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2018r. poz.1541 z późn. zm) tj. za nieprzestrzeganie wymagań higienicznych i nie przestrzeganie realizacji wdrażania w zakładach procedur opartych na zasadach systemu HACCP.

5. PPIS w Jarosławiu w roku 2018 wystąpił z 10 wnioskami do PPWIS w Rzeszowie o wymierzenie kary pieniężnej w trybie art. 103 ust 1 ustawy z dnia 25.08.2006 o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2018r. poz.1541z późn. zm.) za wprowadzanie do obrotu żywności w zakresie niezgodnym z decyzją o zatwierdzeniu zakładu przez PPIS w Jarosławiu, prowadzenia działalności w zakresie obrotu żywnością bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, prowadzenia produkcji lub wprowadzania do obrotu żywności w zakresie niezgodnym z decyzją o zatwierdzeniu zakładu.

Funkcjonowanie systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i paszach dla zwierząt - RASFF.

W okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018.r przeprowadzono 66 kontroli interwencyjnych w ramach systemu RASFF:

a) w związku z powiadomieniami alarmowymi wycofywano z obrotu następujące artykuły spożywcze z uwagi na:

- powiadomienie alarmowe systemu RASFF nr 2017.2095-fup41 (iRASFF 345054) władz francuskich w sprawie zatruc bakterią Salmonella Agona u niemowląt w wieku poniżej 6 miesięcy które wiązane są ze spożyciem mleka początkowego dla niemowląt wyprodukowanego w zakładzie firmy Lactalis International w miejscowości Craon we Francji (dot. produktów: Milumel BIO 1er age, Picot SL 1 er age, Peptijunior 1 er age).

Nie stwierdzono w obrocie kwestionowanego środka spożywczego

- z powiadomienie informacyjne systemu RASFF nr 2018.2 w sprawie wycofania z obrotu produktu wódka Luksusowa o objętości 0,7 litra, numer serii 17112061 0725 wyprodukowanej w dniu 20.11.2017 w godzinach pomiędzy 7:25 a 7:26 wyprodukowaną przez producenta Wyborowa S.A. z siedzibą w Poznaniu, ul. Janikowska 23, 61-070 Poznań dotyczące wycofania z obrotu produktu wódka Luksusowa o objętości 0,7 litra, numer serii 17112061 0725 wyprodukowanej w dniu 20.11.2017 w godzinach pomiędzy 7:25 a 7:26 w której stwierdzono przykry zapach
Stwierdzono w obrocie kwestionowany środek spożywczy. Wydano decyzje administracyjne na wycofanie z obrotu.
- powiadomienie alarmowego nr 2018.2 z dnia 23.02.2018 r. dotyczącym stwierdzenia przekroczenia najwyższych dopuszczalnych wartości benzoapirenu oraz sumy WWA w produkcie pn. „Kiełbasa z kija” wyprodukowanym przez Nik-Pol Sp. z o.o. ul. Chorzowska 58, 41-709 Ruda Śląska nr identyfikacyjny PL 24720307WE, termin przydatności do spożycia 06.03.2018 r., numer partii 02672, Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie informuje, że kwestionowana kiełbasa została dostarczona w dniu 31.01.2018r. do Hurtowni Panda ul. Stefczyka 30 w Lublinie bezpośrednio od producenta NIK-POL Sp. z o.o. w ilości 406,756 kg (faktura fv/02509/01/2018). Nie stwierdzono wprowadzania do obrotu handlowego kwestionowanego w/w środka spożywczego.
- powiadomieniem informacyjnym systemu RASFF nr 2017.2220 z dnia 27 grudnia 2017 r., zgłoszonego przez władze Szwecji oraz uzupełniającego powiadomienia alarmowego nr 2017.2220-fup8 z dnia 23 stycznia 2018 r. Komisji Europejskiej (w imieniu Hiszpanii) w sprawie jednoczesnej obecności substancji: synefryny i kofeiny w produkcie pn.: „Turbo Ripper 100 caps.” (kraj pochodzenia: Węgry) wprowadzanego do obrotu przez spółkę Cytogen Sp. z o.o., ul. Pod Fortem 15A, 31-302 Kraków. Nie stwierdzono wprowadzania do obrotu handlowego kwestionowanego w/w środka spożywczego.
- powiadomieniem alarmowym nr 2018.04 w ramach systemu RASFF z dnia 13.04.2018r., dot. stwierdzenia obecności pałeczek Salmonella spp. w produkcie „Ziele angielskie” pochodzącego z Meksyku, numer partii 30.05.2019r. data minimalnej trwałości 30.05.2019r. konfekcjonowanym przez Firmę Wielobranżową „PAKAR” Solecki Leszek, Przewłoka 100A, 21-200 Parczew.
Stwierdzono wprowadzania do obrotu handlowego kwestionowanego w/w środka spożywczego. PPIS w Jarosławiu wydał decyzję administracyjną z nakazem wycofania z obrotu środka spożywczego.
- powiadomieniem alarmowym RASFF nr 2018/8 w sprawie stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w produkcie pn. „Rodzynki sułtańskie Bakalnuss”, 100g, numer partii: B12/6/01/107/A, data minimalnej trwałości: 05.2019. Producentem kwestionowanego produktu jest Firma Handlowo – Usługowa KONPACK Jacek Sobczyński, Gosławicka 1, 62-510 Konin.
Stwierdzono w obrocie, wydano postanowienie o nakazie zabezpieczenia niebezpiecznego środka spożywczego, wydano decyzję administracyjną na wycofanie z obrotu kwestionowanego niebezpiecznego środka spożywczego.
- powiadomienia alarmowego nr 2018.01 z dnia 27.04.2018 r. Opolskiego PWIS dot. produktu pn.: „Liv. 52” produkcji The Himalaya Drug Company Makali, Bangalore 562 162 Indie. W związku ze do obrotu wprowadzany jest produkt leczniczy posiadający stosowne zezwolenie nie podejmowano żadnych działań administracyjnych.
- w sprawie informacji przekazanej przez Niemcy i z towarzyszącym dokumentem CED nr 570-1306-18 odprawianej w Hamburgu dot. środka spożywczego pn. Herbata czerwona prasowana w kostkach Pu-erh Tea Haichao nr partii 2018.02.26 , najlepiej spożyć przed 2021.02.25, import z Chin. Herbata czerwona została uznana za zgodną z wymaganiami

w zakresie pozostałości pestycydów, podczas gdy wynik badania wskazał na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości tolfenpyradu (wykryto 0,032 mg/kg, podczas gdy NDP wynosi 0,01 mg/kg).

- powiadomieniem alarmowym RASFF nr 2018.11 z dnia 12.09.2018r., dot. środka spożywczego pn. „Rodzynki sultañskie Fresco Słoneczne rarytasy”, oznakowanego datą minimalnej trwałości 02.2019, nr partii 10J.1802.34, kraj pochodzenia Chiny, zakwestionowanego z uwagi na stwierdzenie przekroczenia najwyższego przekroczenia poziomu ochratoksyny A .Dystrybutorem środka spożywczego kwestionowanego była firma Pińczów Cash& Carry, ul. Przemysłowa 10, 28-400 Pińczów .W trakcie kontroli nie stwierdzono kwestionowanego środka spożywczego.
- powiadomieniem alarmowym RASFF nr 2018.2952-fup 2 z dnia 23.10.2018r., dot. stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów- amitrazu (0,88 mg/kg) i karbofuranu (0,0045 mg/kg), w produkcie pn. Gojiberry, 100g, nr partii: L816600731, wyprodukowanych pod marką POEX, pochodzących z Chin. Stwierdzono w obrocie. W związku z powyższym PPIS w Jarosławiu wyda decyzję administracyjną na wycofanie z obrotu kwestionowanego niebezpiecznego środka spożywczego.
- powiadomieniem alarmowego nr 2018.15 z dn. 27.09.2018r. w sprawie produktu pn. „Biskopciki Paryskie z nadzieniem o smaku truskawkowym i kremem o smaku śmietankowym”, w którym stwierdzono zawartość dwutlenku siarki w ilości 35±7mg/kg (partia L.08.03.19C D.Z. 08.07.18 C/45) oraz powiadomienia alarmowego nr 2018.16 z dn. 27.09.2018 r. dot. produktu pn. „Biskopciki Paryskie z nadzieniem o smaku morelowym i kremem o smaku śmietankowym”, w którym stwierdzono zawartość dwutlenku siarki w ilości 36±7mg/kg (partia L.07.03.19A D.Z. 08.07.18 C/0), zakwestionowanych z powodu uwag do znakowania, tj. w składzie recepturowym wymieniono „substancję konserwującą: E223” bez wyszczególnienia nazwy alergenu tj. dwutlenku siarki oraz nie wyróżniono ww. alergenu w oznakowaniu ww. środków spożywczych, w taki sposób aby odróżnić go od pozostałych. Kwestionowane produkty zostały wyprodukowane przez firmę Dr Gerard Sp. z o.o., ul. Radzyńska 9, 21-560 Międzyrzec Podlaski dla Jeronimo Martins Polska ul. Żniwna 5, 62-025 Kostrzyn – Zakład Produkcyjny Dr Gerard Sp. z o.o., ul. Radzyńska 9, 21-560 Międzyrzec Podlaski (pisma GIS-BŻ-RA-426-513/MK/18 i GIS-BŻ-RA-426-514/MK/18).W trakcie kontroli nie stwierdzono na sali sprzedaży oraz w magazynie kontrolowanego zakładu kwestionowanych środków spożywczych.
- powiadomieniem alarmowym RASFF nr 2018.06 z dnia 12.10.2018r.,dot. wykrycia obecności bakterii Salmonella Mbandaka w produkcie pn. „Sezam łuskany Bio”, kraj pochodzenia Indie, data minimalnej trwałości 16.05.2019 r., numer partii: 0162/140818, producent: BioLife sp. z o. o. 17-100 Bielsk Podlaski, ul. Miodowa 17, importer: firma BIOVERI Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. Komandytowa; ul. Kościelna 10, 95-100 Dąbrówka Wielka. Nie stwierdzono w obrocie środka spożywczego.
- powiadomianiem alarmowym systemu RASFF nr 2018.23 z dnia 02.11.2018 r. w sprawie na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A (OTA) na poziomie 73,16 ± 10,24 µg/kg (NDP 10 µg/kg).zgłoszonego przez Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, dot. produktu pn.: „Rodzynki sultanki”, masa netto: 100 g, nr partii/najlepiej spożyć przed: 5/30.04.2019/C/1,kraj pochodzenia: Turcja, produkt zapakowany przez: Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „Emix”, Stanisław Pacek, Rusinowo 73, 87-500 Rypin,. W trakcie kontroli nie stwierdzono kwestionowanego niebezpiecznego w obrocie środka spożywczego. Środek spożywczy kwestionowany został sprzedany na paragon indywidualnym klientom, co uniemożliwia dalszą identyfikację odbiorcy.

- powiadomieniem alarmowym systemu RASFF nr 5/2018 dot. obecności bakterii *Salmonella Enteritidis* – czynnika chorobotwórczego podlegającego obowiązkowi rejestracji w jajach dostarczonych do zakładu pakowania jaj Podkarpackiego Gospodarstwa Drobiarskie OVO-RES Sp. z o.o., ul. Kolejowa 16, 36-040 Boguchwała, data przydatności 30.11.2018, 01.12.2018, 04.12.2018, 05.12.2018, 11.12.2018, 12.12.2018; opakowania 10M, 10L, 6L, wolny wybieg oznakowane 1PL06051302. W trakcie kontroli nie stwierdzono kwestionowanego niebezpiecznego w obrocie środka spożywczego Środek spożywczy kwestionowany został sprzedany na paragon indywidualnym klientom, co uniemożliwia dalszą identyfikację odbiorcy.
- powiadomieniem alarmowym systemu RASFF nr 2018.095 z dnia 30.10.2018 r. w sprawie stwierdzenia obecności kawałków szkła w produkcie pn. Frugo Black Mix Owoców, nr partii : 24.05.2019 04 data minimalnej trwałości 24.05.201904 oraz w związku z pismem Małopolskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego z dnia 02.11.2018r. znak.NZ.9011.2.93.2018 dot. produktu pn. : Frugo Black Mix Owoców, nr partii : 25.05.2019 data minimalnej trwałości 25.05.2019, producentem którego jest Food Care Sp. z o.o., ul. Spokojna 4, 32-080 Zabierzów (zakład produkcyjny Niepołomice). Stwierdzono w obrocie. W związku z powyższym PPIS w Jarosławiu wydał decyzje administracyjne na wycofanie z obrotu kwestionowanego niebezpiecznego środka spożywczego.
- powiadomieniem informacyjnym systemu RASFF nr 2018.3096-fup2 (RASFF 374896) z dnia 31.10.2018r. w sprawie stwierdzenia obecności pozostałości pestycydu - izokarbofosu w produkcie pn. Honey Pomelo, pod marką Sweet Kiss, nr partii 20180813 pochodzącym z Chin .W trakcie kontroli nie stwierdzono kwestionowanego niebezpiecznego w obrocie środka spożywczego Środek spożywczy kwestionowany został sprzedany na paragon indywidualnym klientom, co uniemożliwia dalszą identyfikację odbiorcy.
- z powiadomieniem informacyjnym systemu RASFF nr 2018.18 z dnia 31.10.2018 r. zgłoszonego przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie dot. stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości pestycydu (na poziomie $0,027 \pm 0,014$ mg/kg):Dimetomorfu (suma izomerów) w produkcie pn. Grejpfрут zielony, numer partii I:15160, kraj pochodzenia: Izrael. Importerem kwestionowanego produktu była firma Fresh World Sp. z o.o., ul. Świerkowa 3a, 05-850 Ożarów Mazowiecki.W trakcie kontroli nie stwierdzono kwestionowanego niebezpiecznego w obrocie środka spożywczego Środek spożywczy kwestionowany został sprzedany na paragon indywidualnym klientom, co uniemożliwia dalszą identyfikację odbiorcy.
- powiadomieniem informacyjnym systemu RASFF nr 2017.2220 z dnia 27 grudnia 2017 r., zgłoszonego przez władze Szwecji oraz uzupełniającego powiadomienia alarmowego nr 2017.2220-fup8 z dnia 23 stycznia 2018 r. Komisji Europejskiej (w imieniu Hiszpanii) w sprawie jednoczesnej obecności substancji: synefryny i kofeiny w produkcie pn.: „Turbo Ripper 100 caps.” (kraj pochodzenia: Węgry) wprowadzanego do obrotu przez spółkę Cytogen Sp. z o.o., ul. Pod Fortem 15A, 31-302 Kraków,
- powiadomienie alarmowe systemu RASFF nr 2018.14 z dnia 23.07.2018 r. Dolnośląskiego PWIS we Wrocławiu w sprawie produktu pn. „Bio Planet Sezam biały niełuskany”, producent firma Bio Planet S.A. Wilkowa Wieś 7, 05-084 Leszno nr partii: 161-880509, data minimalnej trwałości: 28.02.2019, zakwestionowanego ze względu na stwierdzenie obecności w trzech z pięciu próbkach 25 g produktu bakterii z rodzaju *Salmonella*.

Przeprowadzono kontrole sanitarne interwencyjne i nie stwierdzono w obrocie kwestionowanego środka spożywczego.

b) w związku z powiadomieniami alarmowymi wycofywano z obrotu następujące wyroby

przeznaczone do kontaktu z żywnością z uwagi na;

- z powiadomieniem informacyjnym RASFF nr 2017.1674 z dnia 11.10.2017 r. zgłoszone przez władze Słowacji w sprawie stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnego poziomu migracji formaldehydu z wyrobu do kontaktu z żywnością pn. "Bamboo fibre bowl KIK" oraz uzupełniającym powiadomieniem alarmowym nr 2017.1674-fup1 z dnia 02.01.2018 r. władz Niemiec w powyższej sprawie. Nie stwierdzono wprowadzania do obrotu handlowego kwestionowanego produktu.
- z powiadomieniem informacyjnym RASFF nr 2018.1674 z dnia 01.02.2018 r. w sprawie stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnego poziomu migracji formaldehydu z wyrobu do kontaktu z żywnością pn. "Bamboo fibre bowl KIK" oraz uzupełniającym powiadomieniem alarmowym nr 2017.1674-fup11 z dnia 28.02.2018 r. władz Niemiec w powyższej sprawie oraz w sprawie wyrobu do kontaktu z żywnością pn. „Trinbecher aus Bambusfasern” o numerze artykułu 6708500, numer partii 1031826901. Nie stwierdzono wprowadzania do obrotu handlowego kwestionowanego produktu.
- powiadomieniem alarmowym systemu RASFF Nr 2018.27 z dnia 15.11.2018 r. wyrobu pn. „Łyżka wazowa” o nr partii: P68360-1082779, kraj pochodzenia: Bangladesz, w sprawie stwierdzenia migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych sumy PAA(aniliny, 4,4-diaminodifenylometanu) z wyrobu serii HOME & DINER Suppenkelle zgłoszonego przez Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu. Stwierdzono w obrocie i wydano decyzję administracyjną na wycofanie z obrotu kwestionowanego niebezpiecznego wyrobu – łyżek wazowych.

Funkcjonowanie systemu RAPEX

W roku 2018 w ramach systemu RAPEX Sekcja Higieny Żywności i Żywnienia w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarosławiu nie podejmowała natychmiastowych działań celem zweryfikowania obecności kwestionowanych wyrobów kosmetycznych stwarzających zagrożenie mikrobiologiczne kosmetyków w nadzorowanych obiektach na terenie powiatu jarosławskiego, gdyż nie otrzymała powiadomienia.

Nadzór nad kosmetykami

W ramach kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest sprawowanie nadzoru nad produkcją, dystrybucją oraz obrotem kosmetyków.

W roku 2018 w ramach planu przedsięwzięć na rok 2018r. w zakresie prowadzonego nadzoru nad bezpieczeństwem produktów kosmetycznych ze szczególnym uwzględnieniem kontroli dokumentacji ,w zakresie wybielaczy zębów. W 2018 r. skontrolowano łącznie 33 placówki prowadzące działalność leczniczą w zakresie stomatologii, w tym: 26 praktyk zawodowych; 7 podmiotów leczniczych (NZOZ-y);

Zakres przedmiotowy kontroli obejmował: Ocenę stanu sanitarnego pomieszczeń i urządzeń podmiotu wykonującego działalność leczniczą; realizację działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz ocena prowadzonej dokumentacji tych działań; postępowanie z odpadami medycznymi; stosowanie nadtlenku wodoru (i związków go uwalniających) w wyrobach do wybielania zębów

W trakcie kontroli stwierdzono:

- w 23 praktykach zawodowych wg oświadczenia przedstawicieli kontrolowanych podmiotów- w gabinetach tych nie wykonuje się zabiegów wybielania zębów, nie stosuje się kosmetyków zawierających nadtlenek wodoru.

- w 3 podmiotach leczniczych wg oświadczenia przedstawiciela kontrolowanego podmiotu- w gabinecie stomatologicznym nie wykonuje się zabiegów wybielania zębów. Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono w jedenastu skontrolowanych podmiotach wykonywanie zabiegów wybielania zębów. W zakresie tym nie stwierdzono nieprawidłowości. Ponadto skontrolowano 2 sklepy wprowadzających do obrotu kosmetyki. Zakresem przedmiotowym kontroli objęto „Ocenę zgodności oznakowania opakowania jednostkowych kosmetyków z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawa”. W trakcie kontroli dokonano oceny znakowania kosmetyków. W wyniku oceny nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Nadzór nad jakością środków spożywczych

W okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r. w ramach urzędowej kontroli i monitoringu badano żywność w następujących kierunkach:metali ciężkich,WWA, przetrwalników buławinki czerwonej, mikotoksyny, ochratoksyny A, DON – deoksyniwalenolu, ZEA- zearalenonu, obecność zanieczyszczeń biologicznych, w tym szkodników i ich pozostałości, zapleśnienia, obecność ciał obcych, inne zanieczyszczenia, oznaczenia toksyny T-2,toksyny HT -2,alkaloidy sporyszu, zanieczyszczenia azotynami, zanieczyszczeń aflatoksynami, skażenia promieniotwórcze: oznaczenie stężenia radionuklidów;cezu-Cs137, strontu –Sr 90,oznaczenia oleju mineralnego, oznaczenia alkaloidów tropanowych, oznaczenia – analityka żelazo, cynk miedź),zanieczyszczeń mikrobiologicznych,znakowana środków spożywczych, W ramach krajowego planu badań żywności pobrano do badań laboratoryjnych 220 próbek środków spożywczych celem sprawdzenia jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Badania laboratoryjne żywności zostały przeprowadzone przez laboratoria na terenie kraju RP : WSSE w Rzeszowie w tym oddział laboratoryjny w Przemyśle, WSSE w Lublinie, WSSE w Gdańsku. Na podstawie wyników badań laboratoryjnych

- 5 próbek zakwestionowano pod względem mikrobiologicznym z uwagi na zawyżoną liczbę Enterobacteriaceae,
- 3 próbki uwagi na obecność pałeczek Salmonella w żywności pobranych próbkach w związku z prowadzonym dochodzeniem epidemiologicznym w ramach opracowywania ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową.

W okresie sprawozdawczym PPIS w Jarosławiu sprawował również nadzór nad środkami spożywczymi pochodzącymi z importu. W roku 2018 w ramach granicznej kontroli sanitarnej pobrano do badania laboratoryjnego 2 próbki żywności orzechów laskowych prażonych pochodzących z Turcji. Probki zostały przebadane w kierunku zawartości aflatoksyny B₁ i sumy aflatoksyn B₁,B₂, G₁, G₂. Badania laboratoryjne zostały wykonane przez Laboratorium Higieny Żywności i Żywienia WSSE w Rzeszowie. Pobrane próbki nie uległy zakwestionowaniu.

Ponadto realizowane są działania związane z nadzorem

- kontroli granicznej jakości surowców importowanych z krajów trzecich do zakładów produkcyjnych przemysłu spożywczego na terenie powiatu jarosławskiego najczęściej z Turcji,
- kontroli granicznej eksportu jakości środków spożywczych wyprodukowanych przez zakłady wyrobów cukierniczych na terenie powiatu jarosławskiego do krajów trzecich a przede wszystkim do Emiratów Arabskich, Arabii Saudyjskiej
- kontroli granicznej badania żywności z importu zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z dnia 29 kwietnia 2008r. (2008/352/WE) nakładającej szczególne warunki dotyczące gumy guar pochodzącej lub wysyłanej z Indii w związku z ryzykiem zanieczyszczenia tych produktów pentachlorofenolem i dioksynami,
- cyklicznej aktualizacji rejestru podmiotów zarejestrowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzących działalność w zakresie handlu świeżymi owocami i warzywami na rynku wspólnotowym eksportu polskich produktów pochodzenia roślinnego do Federacji Rosyjskiej ,

- suplementów diety, środków spożywczych „specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środków spożywczych wzbogacanymi witaminami i składnikami mineralnymi
- badania żywności z importu zgodnie z DECYZJĄ KOMISJI EUROPEJSKIEJ z dnia 19 listopada 2007 r. (2007/759/WE) zmieniającą decyzję 2006/504/WE w odniesieniu do częstotliwości kontroli orzeszków ziemnych i produktów pochodnych pochodzących lub wysłanych z Brazylii w związku z ryzykiem zanieczyszczenia tych produktów aflatoksynami,
- kontroli granicznej urzędowej dotyczącej genetycznie zmodyfikowanego ryżu - zgodnie z Decyzją Wykonawczą Komisji z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie środków nadzwyczajnych w odniesieniu do niedozwolonego genetycznie zmodyfikowanego ryżu w produktach z ryżu pochodzących z Chin i uchylającą decyzję 2008/289/WE,
- środków spożywczych, które zostały poddane granicznej kontroli sanitarnej w kierunku pestycydów zgodnie z *realizacją rozporządzenia 669/2009 z dnia 24 lipca 2009r.*
- kontroli granicznej przyborów kuchennych z tworzyw poliamidowych i melaminowych pochodzących lub wysłanych z Chińskiej Republiki Ludowej i Hongkongu zgodnie z rozporządzeniem WE nr 284/2011 z dnia 22 marca 2011 r. ustanawiającym specjalne warunki i szczegółowe procedury dotyczące przywozu przyborów kuchennych z tworzyw poliamidowych i melaminowych pochodzących lub wysłanych z Chińskiej Republiki Ludowej i Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong’’,
- kontroli granicznej w zakresie Rozporządzenia Wykonawcze Komisji (UE) Nr 885/2014 z dnia 13 sierpnia 2014 r. ustanawiające szczególne warunki mające zastosowanie do przywozu ketmii jadalnej i liści curry z Indii oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 91/2013,
- kontroli sanitarnych tematycznych w związku z przypadkami występowania w Polsce afrykańskiego pomoru świń (ASF) w sprawie zwalczania i minimalizowania ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) - kontrole były przeprowadzane w okresie od 02.01.2018r. do 31.12.2018r.

AKCJA LATO 2018

W 2018 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa podkarpackiego kontynuowała AKCJĘ LATO w okresie od 27.04.2018r.–31.08.2018r obejmując kontrolą obiekty żywnościowo-żywnościowe zlokalizowane przy trasach komunikacyjnych, w miejscowościach turystycznych i wypoczynkowych w miejscach zgromadzeń ludności na terenie powiatu jarosławskiego. Na terenie powiatu jarosławskiego w okresie od 27.04.2018 r. do 31.08.2018r. ogółem przeprowadzono 237 kontroli zakładów produkcji i obrotu żywnością w tym skontrolowano: 33 restauracji, 6 barów, 24 stołówki na koloniach letnich , 55 zakładów małej gastronomii ,11 wytwórni ciast i lodów ,19 automatów produkcji do lodów ,89 innych zakładów (sklepy, kioski, środki transportu, itp.) .

W zakładach, w których stwierdzono zły stan sanitarno-porządkowy 47 osób winnych stwierdzonych zaniedbań ukarano grzywnami w drodze mandatów karnych na łączną kwotę 10 200 zł. Wydano 23 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie usterek technicznych w tym 3 decyzje na unieruchomienie zakładu . PPIS w Jarosławiu w roku 2018 wystąpił z 5 wnioskami do PPWIS w Rzeszowie o wymierzenie kary pieniężnej w trybie art. 103 ust 1 ustawy z dnia 25.08.2006 o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2018r. poz.1541z późn. zm.) za wprowadzanie do obrotu żywności w zakresie niezgodnym z decyzją o zatwierdzeniu zakładu przez PPIS w Jarosławiu, prowadzenia działalności w zakresie obrotu żywnością bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej .

Interwencje konsumentów

Pracownicy Sekcji HZZ dodatkowo przeprowadzali czynności kontrolne w związku z wniesionymi przez konsumentów interwencjami na złą jakość oferowanych do sprzedaży środków

spożywczych, niewłaściwą higienę sprzedaży środków spożywczych występujących w obiektach obrotu żywnością. W okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r. w Sekcji HZZ zarejestrowano 32 interwencji, w tym 17 interwencji nie zostało potwierdzone, 15 interwencji potwierdziło się lub częściowo się potwierdziło co stanowi 46,88%.

W większości interwencje składane są telefonicznie anonimowo co utrudnia przesłania pisemnej odpowiedzi na zgłaszane interwencje do konsumentów lub klientów.

SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ

I. Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (wodociągi)

Działalność kontrolna Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarosławiu w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczonej do spożycia prowadzona jest w oparciu o rozp. Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017r. poz. 2294) w zakresie badań parametrów objętych monitoringiem grupy A i grupy B oraz w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowo- kanalizacyjne / właścicieli wodociągów, w tym samym zakresie badań.

Pod nadzorem PPIS w Jarosławiu znajduje się 20 wodociągów prowadzących zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz.U z 2018r., poz.1152 ze zm.). Próbkę wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach urzędowej kontroli pobrane zostały zgodnie z harmonogram pobierania próbek wody na 2018r. Plan pobierania próbek wody został wykonany w 100%. Zrealizowany został plan poboru próbek wody przeznaczonej do spożycia przez właścicieli wodociągów w ramach kontroli wewnętrznej. Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia w ramach kontroli wewnętrznej wykonywane są przez producentów wody w laboratoriach zewnętrznych o zatwierdzonym przez organy PIS systemie jakości badań. Miejsca pobierania próbek wody do badań, rozmieszczone są równomiernie w strefie zaopatrzenia, zlokalizowane na ujęciach wody, w miejscach, w których woda jest wprowadzana do sieci, na sieci wodociągowej, w punktach czerpalnych znajdujących się na urządzeniach i instalacjach wodociągowych zainstalowanych na stałe. W 2018r wyznaczono 174 punkty pobierania próbek wody.

Z wody wodociągowej w minionym roku korzystało 120,752tys. mieszkańców powiatu jarosławskiego, co stanowiło ok. 97% wszystkich mieszkańców powiatu.

Poniższa tabela przedstawia zaopatrzenie ludności w wodę odpowiadającą wymaganiom rozp. Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017r. poz. 2294).

Wyszczególnienie		Liczba urządzeń dostarczających wodę	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)	
			odpowiadającą wymaganiom	nie odpowiadającą wymaganiom
Wodociągi zbiorowego	Wodociągi o produkcji(m^3/d) ≤ 100	3	5,735	0
	Wodociągi o produkcji(m^3/d) 101 -1000	15	60,397	0

	Wodociągi o produkcji (m ³ /d) 1001 -10000	2	54,620	0
Suma		20	120,752	0

W 2018r w ramach urzędowej kontroli i monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia pobrano do badań laboratoryjnych 92 próbki wody, z czego 15 próbek wody (ok. 16,3%) nie spełniało wymagań rozp. Ministra Zdrowia. Były to głównie przekroczenia parametrów fizykochemicznych oraz obecność bakterii grupy coli w liczbie < 10jtk w100ml (w grupie wodociągów o produkcji wody od 100-1000 m³/dobę).

Dokonano analizy wyników badań próbek wody surowej w kierunku wstępnego monitoringu substancji promieniotwórczych przedłożonych do PSSE przez właścicieli wodociągów.

W kilku przypadkach w wodzie surowej stwierdzono stężenie aktywności radonu $^{222}\text{Rn} > 10 \text{ Bq/l}$ (ocena narażenia niska).

PPIS w Jarosławiu zgodnie z rozp. Ministra Zdrowia wydał:

- 71 ocen stwierdzających przydatność wody do spożycia
- 11 decyzji stwierdzających warunkową przydatność wody do spożycia w tym:
  - * 5 decyzji z terminem wykonania nie dłuższym niż 14 dni z uwagi na przekroczenie wartości parametrycznej bakterii grupy coli w liczbie <10jtk /100ml, które nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia konsumentów,
  - * 6 decyzji z uwagi na kwestionowane parametry organoleptyczne i fizykochemiczne (mętność, azotany, żelazo, mangan) z terminem wykonania 30 dni (dla 5 wodociągów), z terminem rocznym dla jednego wodociągu z uwagi na powtarzające się w badanych próbkach wody nieznaczne przekroczenia wartości parametrycznej azotanów.

Wydano 5 postanowień o wszczęciu postępowania administracyjnego wobec właścicieli 5 wodociągów(*bakterie grupy coli*).

Po podjęciu przez producentów wody działań naprawczych polegających głównie na przeprowadzeniu zabiegów płukania i dezynfekcji ujęć wody , urządzeń wodnych i sieci wodociągowej, po przedłożeniu kontrolnych wyników badań odpowiadających wymaganiom rozp. MZ, jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia - PPIS wydał oceny stwierdzające przydatność wody do spożycia.

Instalacje wewnętrzne ciepłej wody użytkowej

Zgodnie z obowiązującym rozp. MZ w zakresie prowadzenia nadzoru przez organy PIS kontroli czystości mikrobiologicznej instalacji wewnętrznych- przedstawiciele PPIS Jarosławiu pobrali 10 próbek wody pod kątem obecności bakterii Legionella sp. w podmiotach wykonujących działalność leczniczą z rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz w budynkach użyteczności publicznej, w których

w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno – powietrzny.

W badanych próbkach ciepłej wody stwierdzono liczbę Legionelli sp. <100(jtk) /100ml (ocena skażenia znikoma).

W 2018 r. przedstawiciele PPIS w Jarosławiu przeprowadzili kontrole 20 wodociągów (100%). Zakres kontroli urządzeń wodociągowych obejmował : ocenę stanu sanitarnego urządzenia wodociągowego, ocenę z realizację prowadzonej kontroli wewnętrznej jakości wody i dokumentacji wodociągowej.

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Opracowano 12 obszarowych ocen jakości wody za 2018r, które przekazano do wiadomości właściwemu wójtowi, burmistrzowi miasta oraz starosty.

II. Nadzór nad jakością wody w kąpieliskach.

Do kompetencji PIS należy sprawowanie nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach.

Na terenie działalności Państwowego Inspektora Sanitarnego w Jarosławiu funkcjonują dwa kąpieliska:

1. *Kąpielisko Gminnego Ośrodka Wypoczynku i Rekreacji w Radawie - właściciel gmina Wiązownica / zalew na rzece Lubaczówka z infrastrukturą. Zaopatrzenie w wodę z wodociągu publicznego, nieczystości ciekłe kanalizacją odprowadzane do zbiornika bezodpływowego.*

Ośrodek czynny w okresie letnim od 30 czerwca do 31 sierpnia .

Na terenie *Gminnego Ośrodka Wypoczynku i Rekreacji w Radawie* znajduje się budynek administracyjny z zespołem higieniczno – sanitarnym (toalety, natryski, przebieralnie), baza noclegowa (10 domków letniskowych z toaletami), parking, boiska do gry, pole namiotowe, plac zabaw, miejsce do grillowania, park linowy(prywatny w właściciel) oraz obiekty żywieniowe należące do podmiotów prywatnych.

Przy polu namiotowym zapewniono ustępy wolnostojące skanalizowane, 4 umywalki.

W trakcie trwania sezonu kąpieliskowego, teren Ośrodka wyposażono dodatkowo w ustępy nieskanalizowane, tymczasowe „Toy–Toy”. Plaża piaszczysta, miejsca do kąpieli oznakowane bojami, wyznaczone miejsca kąpieli dla dzieci z atrakcjami wodnymi.

Zapewniona jest stała kontrola wyznaczonego obszaru wodnego przez dwóch ratowników wodnych, których zobligowano do oczyszczania i sprzątania dna obszaru kąpieliskowego.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, kąpielisko oznakowane tablicą informacyjną oraz tablicą zawierającą regulamin korzystania z kąpieliska.

2. *Miejskie Kąpielisko „ZEK” w Radymnie ul. Budowlanych - właściciel Gmina Miejska Radymno (w 2018r. przekształcone z miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli na kąpielisko).*

Przy plaży zorganizowano parking dla samochodów. Zapewniona jest stała kontrola wyznaczonego obszaru wodnego przez dwóch ratowników wodnych. Miejsce do kąpieli oznaczone bojami. Plaża piaszczysta z terenem przyległym, na którym zorganizowano boisko do gry w siatkówkę, stoły i ławy z zadaszeniem. Przy kąpielisku znajdują się punkty gastronomiczne.

Osobom korzystającym z kąpieli i plażowania udostępniono toalety (część damska i męska oraz dla osób niepełnosprawnych) zlokalizowane w budynku parku „Dinozekolandia” (obiekt pod nadzorem PPIS w Jarosławiu) oraz w kontenerze sanitarnym ustawionym obok plaży (ustępy sphukiwane – część damska i męska). Sprzątaniem plaży i otoczenia, wymianą worków na śmieci zajmują się pracownicy parku Dinozekolandia/ podpisana umowa z UM Radymno. Woda do kontenera doprowadzona z wodociągu publicznego, ścieki do kanalizacji miejskiej.

Kąpieliska spełniają kryteria unijnych kąpielisk i są raportowane do UE.

W trakcie trwania sezonu kąpieliskowego prowadzony był bieżący nadzór sanitarny nad jakością wody w obydwu kąpieliskach zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli. Podczas trwania sezonu kąpieliskowego- próbki wody do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli pobrane były przez pracowników PPIS przed rozpoczęciem sezonu kąpieliskowego, natomiast w ramach wewnętrznej kontroli prowadzonej przez organizatora /właściciela kąpieliska w odstępach dwutygodniowych (zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS harmonogramem pobierania próbek wody z kąpielisk na 2018).

Badania wody z kąpielisk zostały zlecone laboratoriom zewnętrznym o zatwierdzonym przez organy PIS systemie jakości badań.

W 2018r. pobrano z dwóch kąpielisk 11 próbek wody ze stałych punktów tj. miejsca największego zagęszczenia kąpielących się osób:

2 próbki wody w ramach urzędowej kontroli (organy PIS)

9 próbek wody w ramach wewnętrznej kontroli (organizatorzy kąpielisk)

Woda w kąpieliskach w trakcie sezonu była przydatna do kąpieli. Nie było sytuacji wyjątkowych, krótkotrwałych zanieczyszczeń.

Wydano 11 ocen przydatności wody do kąpieli, które zamieszczono w Systemie Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach /Serwis Kąpieliskowy (strona GIS) aktualizowane na bieżąco, dostępne na stronie internetowej : www.wsse.rzeszow.pl , PSSE Jarosław oraz organizatorów kąpielisk.

W ramach kontroli wewnętrznej prowadzona była codzienna ocena wizualna wody (np. woda zasilająca kąpielisko, woda w kąpielisku) oraz codzienne zapisy temperatury wody i powietrza, które umieszczane były na stronie internetowej serwisu kąpieliskowego.

Dokonano czteroletniej oraz sezonowej oceny jakości wody w kąpielisku GOWiR Radawa oraz sezonowej oceny jakości wody w kąpielisku „ZEK” w Radymnie . Jakość wody w obydwu kąpieliskach była *doskonała*(na podstawie obliczeń matematycznych – percentyli).

III. Nadzór nad jakością wody w pływalniach

Nadzorem sanitarnym objęte są pływalnie:

Kryta i odkryta pływalnia MOSiR w Jarosławiu, ul. Sikorskiego 5,

Kryta pływalnia „ Hotel -Dwór Kresowy” w Radymnie, ul. Słowackiego.

Stan sanitarno – techniczny obiektów bez zastrzeżeń. W trakcie przerwy eksploatacyjnej niecki basenowe opróżniane są z wody, dokładnie czyszczone przy pomocy specjalistycznego sprzętu, przeprowadzane są drobne naprawy natury technicznej.

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U z 2015r.poz. 2016), w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 12 próbek wody (przed wydaniem oceny). W ramach wewnętrznej kontroli prowadzonej przez zarządzającego pływalnią , próbki wody do badań pobierane były dwa razy w miesiącu. Harmonogram pobierania próbek wody na 2018r.z w/w pływalni został zrealizowany w 100%. Sprawozdania z badań wody przesyłane były systematycznie do PPIS w Jarosławiu i weryfikowane.

W przypadku nieznacznych odchyłeń parametrów fizykochemicznych (np. chloroform, chlor wolny) od wymagań rozporządzenia MZ, prowadzone były przez zarządzającego pływalnią działania naprawcze, z powtórzeniem badań kwestionowanego parametru i przedłożeniem kontrolnych wyników badań do PPIS w Jarosławiu.

Dokonano 3 *zbiornicze roczne oceny jakości wody na pływalniach poprzez analizę:*

1) parametrów jakości wody na pływalniach ocenionych na podstawie wymagań, o których mowa w § 3ust.1 pkt 2 rozp. MZ (pH wody, potencjał Redox, stężenie chloru wolnego, chlor związany, temperatura wody)

2) wyników badań wody na pływalni wykonanych przez zarządzającego pływalnią (2 x w miesiącu), badania próbek wody wykonywane są przez laboratoria zewnętrzne o zatwierdzonym przez organy PIS systemie jakości badań.

3) zakresu i częstotliwości wykonywania badań wody przez zarządzających pływalnią oraz zastosowanych metodyk referencyjnych analiz,

4) wyników badań wody na pływalniach wykonanych przez PPIS w Jarosławiu / przed wydaniem oceny.

W oparciu o zebrany materiał - jakość wody na pływalniach odpowiadała wymaganiom rozp. MZ.

IV. Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej

W 2018r. nadzorem sanitarnym objęto 289 obiektów użyteczności publicznej, skontrolowano 169 obiektów tj. 58% wszystkich obiektów znajdujących się w ewidencji.

Obiekty użyteczności publicznej są najbardziej różnorodną i zróżnicowaną pod względem liczebności i wymagań sanitarnych grupą.

Najliczniejszą grupę nadzorowanych obiektów użyteczności publicznej stanowią: *zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług tj. fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu.*

W ewidencji znajduje się 168 w.w. zakładów objętych nadzorem sanitarnym.

Biorąc pod uwagę analizę ryzyka dot. stanu techniczno – sanitarnego dla tego typu obiektów skontrolowano 73% tych obiektów.

Na poprawę stanu technicznego pomieszczeń oraz stanu higienicznego wydano 9 decyzji:

2 –dot. doprowadzenia do należytego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń (m.in. zabrudzone ściany i sufity)

7- dot. opracowania i wdrożenia procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi w zakresie: sposobu postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, przeprowadzania dezynfekcji skóry i błon śluzowych, dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń, postępowania z opadami medycznymi.

W stosunku do lat ubiegłych znacznej poprawie uległ stan techniczny oraz funkcjonalno - użytkowy zakładów kosmetycznych, fryzjerskich, zakładów odnowy biologicznej/ klubów fitness, solarium.

Nowo otwierane zakłady są przestrzenne i funkcjonalne, wyposażone w nowoczesny sprzęt i urządzenia, oferujące coraz to nowsze zabiegi kosmetyczne, fachową i profesjonalną obsługę znającą podstawowe procedury utrzymania prawidłowej higieny usług.

W 20 gabinetach kosmetycznych, w których wykonywane są zabiegi, podczas których stosowany jest sprzęt wielorazowego użycia mogący naruszyć ciągłość tkanki ludzkiej na wyposażeniu gabinetu zainstalowany jest sterylizator klasy B. W gabinetach wydzielono i urządzono stanowisko sterylizacji gabinetowej z zachowaniem ciągu technologicznego. Sterylizacja prowadzona prawidłowo, zapisy ze sterylizacji/ paski chemiczne, sporale (kontrola biologiczna – umowa na wykonywanie badań z PSSE Jarosław).

Coraz większą popularnością cieszy się mobilna forma prowadzenia usług w zakresie pielęgnacji i upiększania ciała (fryzjerstwo, kosmetyka), prowadzona w domu klienta.

Obiekty świadczące usługi noclegowe

Drugą pod względem liczebności grupę obiektów użyteczności publicznej stanowią obiekty świadczące usługi noclegowe.

Nadzorem objęto 27 obiektów świadczących usługi noclegowe, skontrolowano 15.

Do tej grupy obiektów należą: hotele, motele oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie.

8 hoteli posiada nadaną kategoryzację.

Baza noclegowa w w/w obiektach czynna przez cały rok. Przy obiektach prowadzona działalność gastronomiczna. Zakres kontroli obiektów hotelowych obejmował: ocenę stanu sanitarnego pomieszczeń (pokoje hotelowe, łazienki, ustępy ogólnodostępne) oraz zaplecza hotelowego (pralnie zakładowe, składziki porządkowe), postępowania z brudną i czystą bielizną hotelową /

Obiekty, które uzyskały poprawę w zakresie stanu technicznego w 2018 (decyzje wydane w 2017)

1. Salon fryzjerski, 37-560 Pruchnik, ul. Jana Pawła II 16

1. *Doprowadzono do należytego stanu sanitarno – technicznego powierzchnie ścian i sufitów we wszystkich pomieszczeniach zakładu.*
2. *Zlikwidowano ubytki w tapicerce kanapy w pomieszczeniu świadczenia usług fryzjerskich.*

2. Ustępubliczny w Jarosławiu ul. Rynek 1 (właściciel Gmina Miejska Jarosław)

1. *Doprowadzono do należytego stanu sanitarno-technicznego powierzchnie ścian i sufitu we wszystkich pomieszczeniach.*
2. *Doprowadzono do należytego stanu sanitarno-technicznego płytki podłogowe w pomieszczeniach.*
3. *Doprowadzono do należytego stanu sanitarno-technicznego płytki ściennie w toalecie dla kobiet i toalecie dla mężczyzn.*

3. Centrum Handlowe „Hala”, 37-500 Jarosław ul. Grodzka 19

1. *Doprowadzono do należytego stanu sanitarno- technicznego powierzchnie sufitu w budynku Hali.*

Interwencje

Do Sekcji Higieny Komunalnej wpłynęło 6 interwencji z czego: 2 rozpatrzono, 4 przekazano zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową.

Interwencje dot. między innymi: nieporządku na prywatnej nieruchomości, nielegalnego wysypiska śmieci przy drodze powiatowej Radawa - Mołodycz, odchody gołębi na posesji budynku należącego do PKGiM, podejrzenie zakażenia się grzybicą skóry w salonie fryzjerskim (kontrola interwencyjna nie potwierdziła zarzutów podniesionych w interwencji), zaniedbana i niewykoszona działka w Jarosławiu.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Liczba nadzorowanych obiektów – 141

Liczba planowanych i przeprowadzonych wizytacji działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia - 50

I. Programy i działania edukacyjne realizowane w powiecie jarosławskim

1. Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV- łączny zasięg 4514 osób

- ocena realizacji wojewódzkiego programu „Zawsze razem” (zasięg- 13 szkół podstawowych, zasięg 476 osób)
- ocena realizacji programu „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej”, (zasięg- 11 szkół ponadgimnazjalnych, 2715 osób)
- do 47 szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych przesłano informację dot. XIII edycji konkursu plastycznego „Porozmawiajmy o AIDS”
- prowadzono działania edukacyjne dotyczące profilaktyki HIV/AIDS- zasięg 55 osób
- Powiatowa Olimpiada Wiedzy o HIV i AIDS pod honorowym patronatem Starosty Jarosławskiego; zasięg- 9 szkół ponadgimnazjalnych. Statuetki ufundował Starosta jarosławski
- opracowanie sprawozdania z Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV za 2017r. oraz opracowanie harmonogramu działań do w/w programu na 2019r.
- ogólnopolska kampania społeczna „Mam czas rozmawiać” – zasięg 648 osób
- promowanie PKD- zasięg 618 osób

2. Poprawa sposobu żywienia i jakości zdrowotnej żywności – łączny zasięg 7112 osób

- analiza i ewaluacja realizacji ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!” w 48 szkołach w roku szkolnym 2017/2018. Jako wzmocnienie programu zorganizowano 2 imprezy edukacyjne z partnerami

3. Profilaktyka chorób nowotworowych- łączny zasięg 2507osób

- Ocena realizacji programu „Znamie! Znam je?” (zasięg- 9 szkół ponadgimnazjalnych, 832 osoby)
- Ocena realizacji programu „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” (zasięg- 9 szkół ponadgimnazjalnych, 1675 osób)

4. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu – łączny zasięg 12294 osoby

- podsumowanie realizacji 4 Programów Edukacji Antytytoniowej („Czyste powietrze wokół nas”- zasięg: 49 placówek, 3134 osoby; „Nie pal przy mnie proszę”- zasięg: 35 szkoły, 2625 osób; „Bieg po zdrowie”- zasięg: 30 szkół, 1637 osób; „Znajdź właściwe rozwiązanie”- zasięg: 20 szkół, 1443 osoby;
- organizacja 2 powiatowych konkursów plastycznych, jako wzmocnienie programów antytytoniowych
- Organizacja obchodów: 31 maja Światowego Dnia bez Tytoniu (zasięg 1294 osoby) oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia (zasięg 2161 osób) poprzez organizację imprez/sesji edukacyjnych, punktów informacyjno-edukacyjnych połączonych z pomiarami stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu, zajęć edukacyjnych z młodzieżą
- prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem zakazu palenia tytoniu w placówkach nauczania i wychowania, zakładach pracy, obiektach produkcji żywności i obrotu, zakładach gastronomicznych, zakładach opieki zdrowotnej, obiektach kultury i wypoczynku, jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, obiektach służących obsłudze podróżnych, pomieszczeniach obiektów sportowych i innych. Łącznie w 2018r. pracownicy nadzoru przeprowadzili 700 kontroli.

5. Światowy Dzień Zdrowia- łączny zasięg 2692 osoby

- organizacja XVII Powiatowego Przeglądu Piosenki Promującej Zdrowie pt. „Zdrowie dla wszystkich” pod honorowym patronatem Starosty jarosławskiego
- przekazanie informacji do instytucji samorządowych, placówek nauczania i wychowania, placówek służby zdrowia o przesłaniu Światowego Dnia Zdrowia, mass mediów

6. Profilaktyka chorób zakaźnych- zasięg 649 osób,

- Ocena realizacji programu edukacyjnego „Podstępne WZW” – zasięg 9 szkół ponadgimnazjalnych, 649 osób

7. Zapobieganie i eliminowanie negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi (smog): zasięg 608 osób,

- Profilaktyka smogu- zasięg 78 szkół

8. Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego -zasięg 7 placówek organizujących wypoczynek letni/zimowy, 1298 osób

9. Promocja szczepień ochronnych – zasięg 2619 osób

- Realizacja kampanii „Wiosna bez pneumokoków” - organizacja konferencji prasowej

10. Promocja zdrowego stylu życia -zasięg 5 szkół podstawowych, 137 osób

- realizacja i ocena wojewódzkiego programu „Moje dziecko idzie do szkoły”.

11. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych- zasięg 6362 osoby

- realizacja ogólnopolskiego programu „ARS czyli jak dbać o miłość”, zasięg 13 typów szkół (6 LO, 3 technika, 2 ZSZ, 1 specjalna), 640 osób

- Działania związane z utrzymaniem rezultatów projektu KIK/68- 11 stoisk informacyjno-edukacyjnych, 16 zajęć edukacyjnych, ćwiczenia w alko i narkogoglach, zasięg 5655 osób
- współorganizacja przeglądu sztuk teatralnych dla młodzieży ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, zasięg 67 osób

II.Podsumowanie

W 2018 roku pracownik Stanowska Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia koordynował, wdrażał i realizował programy edukacyjne o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym oraz realizował różnorodne kampanie społeczne lub edukacyjne. Wdrażając i realizując interwencje programowe i nieprogramowe prowadził szeroką współpracę z lokalnymi instytucjami, organizacjami i środkami masowego przekazu w celu podniesienia jakości, skuteczności i zwiększenia zasięgu działań. Realizowane programy oraz kampanie edukacyjne uwzględniały aktualne potrzeby zdrowotne środowiska lokalnego. W różnorodne działania edukacyjno-informacyjne zaangażowano wielu partnerów działań. Lokalne władze samorządowe, stowarzyszenia współpracują przy realizacji przedsięwzięć prozdrowotnych, inicjowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, m.in. poprzez patronat, wsparcie organizacyjne, finansowe lub rzeczowe (nagrody). Zadania realizowano przy wykorzystaniu różnych form pracy, mających na celu wzmocnienie podejmowanych działań oraz aktywizację środowiska lokalnego, przedszkolnego i szkolnego. Dzięki zaangażowaniu Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarosławiu oraz partnerów lokalnych udało się zrealizować wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia. Działania podjęte przez PSSE Jarosław wpłynęły na promocję działań w środowisku lokalnym. W nadzorowanych jednostkach przeprowadzono ogółem 50 wizytacji, których celem była ocena sposobu wdrożenia realizowanych programów, analiza podejmowanych działań oraz ich efektów. Zorganizowano 1 konferencję prasową, 5 szkoleń dla 40 osób, 64 narady, w których udział wzięło 300 osoby. Podczas prowadzonych działań informacyjno-edukacyjnych w powiecie jarosławskim prowadzono dystrybucję materiałów akcydensowych, wykorzystywanych do realizacji programów i kampanii edukacyjnych. W 2018r. pracownik OZiPZ sporządził 25 rozdzielniki materiałów, do 269 placówek. Za potwierdzeniem odbioru przekazał 17263 szt. materiałów. Na bieżąco zamieszczano na stronie internetowej PSSE Jarosław informacje dotyczące aktualnie podejmowanych przedsięwzięć, zagrożeń zdrowotnych, podsumowań z realizacji konkursów, programów i imprez prozdrowotnych wraz z galerią zdjęć, linkami itp. Łącznie w 2018r. zamieszczono 22 informacje.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Do zadań Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego należy:

Podejmowanie działań mających na celu zapobieganie negatywnym skutkom wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi na etapie planowania, projektowania i dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych poprzez realizację zasadniczych działań wynikających z zapisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 59) oraz obowiązujących przepisów prawnych, w tym m. in.: ustawy z dnia 07 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2018, poz. 1202 ze zm.), ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018, poz.2081),

Zadania realizowane są m. in. poprzez:

- uzgadnianie, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej dla projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

- opiniowanie, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- wydawanie opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięć zaliczanych do mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko a w przypadku stwierdzenia obowiązku przeprowadzenia tej oceny, określenia zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko
- wydawanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięć zaliczanych do mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko
- opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięcia
- opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz przebudowy obiektów budowlanych lub ich części
- wydawanie opinii o zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej przedsięwzięć, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze Środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej
- kontrole obiektów w trakcie budowy, na wniosek strony (inwestora, wykonawcy)
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów nowo wybudowanych
- wydawanie opinii sanitarnych w sprawie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych m. in. dla obiektów, w których wykonano prace budowlane związane z przebudową lub ze zmianą sposobu użytkowania (obiekty użyteczności publicznej, obiekty przemysłowe, obiekty służby zdrowia, oświaty i wychowania, obiekty nauki, lokale gastronomiczne, handlowe, apteki, zakłady kosmetyczne, fryzjerskie i odnowy biologicznej, obiekty usługowe różnego przeznaczenia)

Inspektora Sanitarnego w Jarosławiu w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2018 r. objęły:

- 1) Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko - w 2018 r. PPIS w Jarosławiu
Zajął 8 stanowisk w tym:
  - 7 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
  - 1 uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
 W/w opinie dotyczyły m.in.:
  - a. uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w „Prognozie oddziaływania na środowisko” dla projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jarosław uchwalonego uchwałą Nr IX/127/2017 Rady Gminy Jarosław z dnia 27 października 2017 r.,
  - b. uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w „Prognozie oddziaływania na środowisko” dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jarosław „Obszar Północ”,
  - c. uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w „Prognozie oddziaływania na środowisko” dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jarosław „Obszar Południe”,
  - d. uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w „Prognozie oddziaływania na środowisko” dla projektu miejscowego planu

- zagospodarowania przestrzennego Gminy Jarosław „Obszar Wchód” (uchwała Rady Gminy Jarosław Nr X/138/2017 z dnia 17 listopada 2017 r.),
- e. uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w „Prognozie oddziaływania na środowisko” dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Roźwienica dla miejscowości Roźwienica
  - f. uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w „Prognozie oddziaływania na środowisko” dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jarosław „Makowisko I”,
  - g. uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w „Prognozie oddziaływania na środowisko” dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Tereny eksploatacji kruszywa – Radymno II” (Uchwała Rady Miejskiej w Radymnie z dnia 25 kwietnia 2018 r. Nr XLIII/288/2018),
  - h. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jarosław.

W opiniach PPIS w Jarosławiu zwracał uwagę aby prognoza o oddziaływaniu na środowisko mpzp lub studium zawierała m.in. poniższe elementy: określała skutki dla środowiska, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu, między innymi w związku z emisją zanieczyszczeń do powietrza, wytwarzaniem ścieków i odpadów, hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi oraz ryzykiem występowania nadzwyczajnych zagrożeń środowiska; ustalała, analizowała i oceniała zagrożenia dla środowiska, z uwzględnieniem wpływu na zdrowie ludzi; wskazywała możliwości rozwiązań eliminujących lub ograniczających szkodliwe oddziaływanie na środowisko i zdrowie ludzi, mogące wynikać z realizacji ustaleń studium/ mpzp oraz formułować propozycje sprzyjające ochronie środowiska.

- 2) Opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko
wydano 10 opinii w tym 7 dla m.p.z.p. i 3 dla s.u.i.k.z.p.

Opinie dotyczyły

- a. projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Jarosławia nr 11/1/2017 w rejonie ul. Piekarskiej i 12/2/2017 rejonie ul. Kruhel Pełkiński
- b. projektu I zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jarosław.
- c. projektu II zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Radymna
- d. projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Nr 1/17 obszaru Kruhel Pełkiński Wschód w Jarosławiu
- e. projektu zmiany Nr 2/1/2017 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Jarosławiu pomiędzy ulicami Grunwaldzką, Sikorskiego, Słowackiego i Piekarską
- f. projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jarosław „Makowisko I”
- g. projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Teren eksploatacji kruszywa Radymno-Wschód”
- h. Projekt zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jarosław Obszar Północ
- i. projektu zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jarosław Obszar Południe

j. projektu zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jarosław Obszar Wschód

Opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko

1. Dla 21 wniosków wydano opinię o braku potrzeby przeprowadzenia oddziaływania na środowisko
2. Dla 5 spraw wydano opinie o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określono zakres raportu

Były to m.in.:

- a. „Kopalnia piasku „Zgoda-OS-I” w miejscowości Zgoda, Gmina Jarosław, powiat jarosławski
  - b. „Budowa biogazowni rolniczej w miejscowości Charytany o mocy elektrycznej do 1 MW” na działce nr ewid. gr.: 633 obręb Charytany
  - c. „Zmiana sposobu użytkowania istniejącej hali magazynowej, zlokalizowanej w miejscowości Bobrówka 104A, 37-543 Laszki, gmina Laszki, powiat jarosławski (działki nr 190/1 i 190/2) na halę produkcyjną, dla planowanej instalacji przetwarzania odpadów drewna (odpady inne niż niebezpieczne) w procesie termolizy odpadów”
  - d. „Eksploracja złoża „Wysocko” zlokalizowanego w granicach działki o nr ew. 654/7 w obrębie ewidencyjnym Wysock, gmina Laszki”
  - e. „Budowa biogazowni rolniczej w miejscowości Charytany o mocy elektrycznej do 0,499 MW” na działce nr ewid. gr.: 633 obręb Charytany
- W zakresie raportu dla w/w przedsięwzięć wskazywano m. in. na:
- Opis powiązań z innymi przedsięwzięciami w szczególności w zakresie kumulowania się oddziaływań,
  - przedstawienie informacji o zagospodarowaniu terenów wokół przedsięwzięć ze wskazaniem na rodzaje terenów, o których mowa w art. 113, ust.2, pkt. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2016 r., poz. 672.) i Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz.112),
  - Określenie zagrożenia dla zdrowia ludzi w tym wynikające z emisji. Przy ocenie oddziaływania na zdrowie ludzi należy ocenić czy w wyniku realizacji i funkcjonowania przedsięwzięcia nastąpi pogorszenie warunków sanitarnych i zdrowotnych na terenach sąsiednich w szczególności terenach zabudowy mieszkaniowej. Wskazać działania zapobiegawcze (rozwiązania techniczne i organizacyjne) jakie zostaną podjęte w celu zapobieżenia pogorszeniu warunków sanitarnych i zdrowotnych na terenach chronionych.
  - Opis rozwiązań technicznych mających na celu ochronę zdrowia ludzi w związku z oddziaływaniem instalacji i urządzeń w zakresie emisji hałasu, zanieczyszczeń chemicznych (w tym substancji odorotwórczych);
  - Koncepcję rozwiązania gospodarki wodno – ściekowej na terenie realizacji przedsięwzięcia,
  - Ocenę oddziaływania projektowanych przedsięwzięć na: wody podziemne, powierzchniowe oraz glebę na etapie realizacji, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia, z uwzględnieniem położenia w stosunku do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych i Powierzchniowych, ujęć wody indywidualnych oraz zbiorowego zaopatrzenia w wodę,
  - Analizę możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanymi przedsięwzięciami,

Wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - wydano 5 opinii

Były to opinie dla przedsięwzięć:

- a. „Zabezpieczenie przed powodzią terenu m. Jarosławia poprzez zmianę parametrów hydraulicznych koryta pot. Szewnia - Miłka w km od 16+115 do 16+761”
- b. „Budowa 67 domków do celów rekreacyjno-mieszkaniowych” na działkach o nr ewid. gr. 110/4, 110/7, 110/8, 110/9 położonych w miejscowości Radawa gm. Wiązownica
- c. „Zmiana koncesji nr 100/94 na wydobywanie gazu ziemnego ze złoża Przemyśl oraz ze złoża Buszkowiczki”
- d. „Przebudowa drogi nr 28 Wola Węgierska - Bełwin w Leśnictwie Węgierka od km 0+000,00 do km 2+056,15”
- e. „Elektrociepłownia na biogaz o mocy elektrycznej do 1,5 MW w gminie Radymno” na działce nr ewid. gr: 196/28 w miejscowości Młyny

W ramach uzgodnień, o których mowa wyżej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarosławiu zwracał szczególną uwagę na zagrożenia takie, jak np.:

- właściwą gospodarkę wodno-ściekową,
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów, w tym szczególnie niebezpiecznych, w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,
- ochronę ludności przed nadmiernym hałasem oraz zanieczyszczeniem powietrza, poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych, które zapewniają spełnienie norm określających najwyższe dopuszczalne stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku.

ZAJĘTE STANOWISKA DOTYCZĄCE UZGODNIENIA DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ POD WZGLĘDEM WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH I ZDROWOTNYCH - wydano

- 8 opinii sanitarnych

Były to m.in: opinie dla opracowań:

- a. Technologia zespołu kuchennego – projekt wykonawczy w ramach inwestycji Zmiana projektu budowlanego magazyn składowy segment „A” na usługowy „Hotel z częścią restauracyjną”
- b. Projekt budowlany zamienny: „Świetlica wiejska z przedszkolem i podłogą taneczną oraz urządzeniami budowlanymi na działkach nr ewid. gr: 643; 644/2; 646; 647/1; 648/2”
- c. Projekt budowlany i technologiczny przebudowa, rozbudowa, nadbudowa części budynku wielofunkcyjnego Hospicjum-Schronisko ul. Sanowa
- d. Projekt budowlany odbudowy i przebudowy fragmentu dawnego Kolegium Jezuickiego wraz ze zmianą sposobu użytkowania na kuchnię” dz. nr ewid. 2318/2, obr 0004 przy Placu Ks. Piotra Skargi 2 w Jarosławiu
- e. „Zmiana sposobu użytkowania budynków magazynowych na budynki ochrony zdrowia wraz z nadbudową i rozbudową” na działce nr ewid. 1656/5 położonej w miejscowości Jarosław przy ul. Kościuszki 18

ZAJĘTE STANOWISKA DOTYCZĄCE SPEŁNIENIA WYMAGAŃ, JAKIM POWINNY ODPOWIADAĆ POMIESZCZENIA I URZĄDZENIA PODMIOTU WYKONUJĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Na wniosek strony wydawane są oceny sanitarne dla pomieszczeń podmiotów leczniczych. W roku 2018r. Wydano 6 ocen sanitarnych oceny dotyczyły ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych,

ZAJĘTE STANOWISKA DOTYCZĄCE UCZESTNICZENIA W DOPUSZCZENIU DO UŻYTKOWANIA OBIEKTU BUDOWLANEGO odbiory na podstawie art. 56 prawa budowlanego

- uczestniczono w - 75 kontrolach
w tym : 75 obiektów oddanych do użytkowania

1) odbierane obiekty w zakresie grup tematycznych :

- a) pawilony handlowe, gastronomiczne i magazynowe,
- b) budynki mieszkalne wielorodzinne,
- c) zakłady produkcyjne,
- d) budynki oświatowe.

2) odbierane obiekty były opiniowane pod względem sanitarno-higienicznych,

3) standardy wykonania

Wykończenia obiektów były w wysokim standardzie, na etapie dopuszczenia do użytkowania nie występowały usterki.

4) „większe” obiekty przekazywane do użytkowania :

- a. Budynek produkcyjny (produkcja pieców c.o. wraz z zapleczem socjalno-biurowym, pomieszczeniami badawczymi i pomieszczeniem obsługi klienta) na działce nr ewid. gr. 397 w m. Roźwienica
- b. budynek hali produkcyjnej z wiatą końcowego montażu
  - suszarnia dwukomorowa
  - suszarnie próżniowe – 3 szt.
  - dwa silosy magazynowe,
  - wiatą produkcyjną nr 2 i 4,
  - instalacje wyciągu trocin – 3 szt.
  - montaż (wymiana) dwóch kotłów c.o. w m. Wiązownica na dz. nr 88/1, 1952/3, 87/5, 88/7, 88/9 w Zakładzie Produkcji Domów z Drewna
- c. Budynek handlowo-usługowy na działkach nr ewid. gr. 619/2 (powstałej z podziału działki 619), 620, 621/1, 621/2, i 622 w m. Jarosław, przy ul. Przemysłowej obręb 5 (Kaufland)
- d. Budynek magazynowy z częścią socjalno-biurową na działkach nr ewid. gr.: 98/7, 98/9, 98/16, 98/21, 98/24 obręb 5 Miasta Jarosław
- e. Sala gimnastyczna z łącznikiem i urządzeniami budowlanymi Część budynku szkoły (przebudowa) wraz z rozbudową wewnętrznej instalacji gazowej na działce nr ewid. gr. 158 w miejscowości Surochów
- f. Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania części pomieszczeń usytuowanych w budynku Szkoły Podstawowej Nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi im. Adama Mickiewicza w Jarosławiu z przeznaczeniem na przedszkole w Jarosławiu na działce nr ewid. gr.: 1725 obręb 4
- g. Budynek mieszkalny wielorodzinny na działkach nr ewid. gr.: 1469/5, 1476/17, 1481/3, 1469/1, 1476/25, 1481/7, 1480, 1482/1 w m. Jarosław, obręb nr 4
- h. Hotel z częścią restauracyjną w miejscowości Młyny na działkach nr 209/10 i 123/10,
- i. Komorowy magazyn mąki i pakowni na terenie Przedsiębiorstwa Przetwórstwa Zbożowego „KAPKA” T.B. Kapka Spółka Jawna ul. Przedmiecie Błonie 6, 23-420 Tarnogród w miejscowości Jarosław ul. Zbożowa 7 A, na działce nr ewid. gr. 3033/28 obręb nr 5.
- j. Budynek lecznicy dla zwierząt wraz z wewnętrzną instalacją gazu na działkach nr ewid. gr. 1055/2 1055/3 w m. Szówsko, gm. Wiązownica

ZAJĘTE STANOWISKA DOTYCZĄCE INNYCH SPRAW

Zajęto stanowisko w - 93 sprawach

W tym między innymi.:

- Wydano 1 opinie na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne dla lokalu punktu aptecznego;
- 6 ocen sanitarnych dla pomieszczeń w których będą udzielane ambulatoryjne świadczenia zdrowotne;
- wydano 1 opinię na podstawie art. 6a ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej [Dz. U. 2017 r. poz.1261 ze zm.] dla podmiotu ubiegającego się o

przyznanie pomocy z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach poddziałania 4.2. „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój”. Opinia dotyczyła operacji przedstawionej w projekcie technologicznym suszenia i magazynowania zboża planowana do realizacji na działkach nr ewid. gr. 2213/8, 2213/9, 2213/10, 2213/11, 2213/12 w m. Tuczępy gm. Jarosław;

- zajęto 62 stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektów, dla których nie nałożono obowiązku uzyskania zezwolenia na użytkowanie.

Stanowiska te dotyczyły zakładów kosmetycznych i fryzjerskich, sklepów branży spożywczo-przemysłowej, obiektów małej gastronomii, restauracji, sali zabaw dla dzieci.

odbioru inne

- uczestniczono w – 66 kontrolach na etapie dopuszczenia do użytkowania obiektów, dla których nie nałożono obowiązku uzyskania zezwolenia na użytkowanie
w tym: - 62 obiekty oddawane do użytkowania

1) odbierane obiekty w zakresie grupy tematycznych

- a) zakłady fryzjerskie oraz kosmetyczne;
- b) sklepy branży spożywczo-przemysłowej, punkty małej gastronomii, restauracje;
- c) sala zabaw dla dzieci
- d) klub fitness

2) standardy wykonania,

Wykończenia obiektów były w wysokim standardzie, na etapie dopuszczenia do użytkowania - nie występowały usterki,

„większe obiekty” przekazywane do użytkowania:

- a. Ciastkarnia Zakładu Aktywności Zawodowej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Jarosławiu mieszcząca się w budynku przy ul. Wilsona 6B w Jarosławiu,
- b. Klub Fitness i gabinet masażu mieszczące się w lokalu użytkowym Nr 42 w podpiwniczeniu budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy od. Piłsudskiego 25 w Jarosławiu,
- c. Stołówka pracownicza, 37-500 Jarosław, ul. Morawska 1 (Kuchnia w pełnym zakresie dla potrzeb pracowników OI Polska S.A.)
- d. Sala Zabaw „Korona” z zakładem gastronomicznym, ul. 3 Maja 85, 37-500 Jarosław,
- e. Wytwórnia Lodów, Cukiernia , Kawiarnia „FRAGOLA” Ul. Jana Pawła II 21, 37-500 Jarosław,
- f. Cukiernia „Krzywe Zwierciadło” ul. Jana Pawła II2, 37-500 Jarosław.

KONTROLE OBIEKTÓW (wizytacje)

- uczestniczono łącznie w - 152 kontrolach

ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Pracownia Higieny Komunalnej

Pracownia Higieny Komunalnej wykonuje badania fizykochemiczne i mikrobiologiczne wody:

- przeznaczonych do spożycia przez ludzi,
- do celów technologicznych,

W 2018 roku wykonano 144 próbek z **Nadzoru**, w tym:

- oznaczeń fizycznych – 849
- oznaczeń chemicznych - 101

▪ oznaczeń mikrobiologicznych – 467
Łącznie w **Nadzorze** wykonano 1417 oznaczeń.

Próbek na **Zlecenie** wykonano 441, w tym:

- oznaczeń fizycznych – 1222
- oznaczeń chemicznych - 446
- oznaczeń mikrobiologicznych – 1318

Łącznie na **Zlecenie** wykonano 2986 oznaczeń.

Pracownia Mikrobiologii

Pracownia Mikrobiologii wykonywała w 2018 roku:

- badania na nosicielstwo pałeczek Salmonella i Shigella do książeczki zdrowia;
- badania ozdrowieńców, nosicieli, osób ze styczności i chorych;
- badania z zakresu bakteriologii ogólnej (wymazy z gardła, nosa, ucha, pochwy, ropy, oka, szyjki macicy, moczu);
- sprawdzanie skuteczności procesów sterylizacji;
- badania w ocenie stanu sanitarnego- próbki czystościowe.

W 2018 roku wykonano 1409 próbek z **Nadzoru**, w tym:

- badań - 1409
- oznaczeń - 4462

Próbek na **Zlecenie** wykonano 4663, w tym:

- badań - 4663
- oznaczeń – 9482

Łącznie wykonano 6072 badań

Łącznie wykonano 13944 oznaczeń

Pracownia Higieny Żywności i Żywienia

Pracownia Higieny Żywności i Żywienia wykonuje badania parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych próbek żywności oraz parametrów mikrobiologicznych próbek środowiskowych z obszaru produkcji żywności i obrotu żywnością.

W 2018 roku pracownia wykonała 116 próbek z **Nadzoru**, w tym:

- oznaczeń mikrobiologicznych – 745
- oznaczeń organoleptycznych – 100
- znakowania- 80

Łącznie w **Nadzorze** wykonano 381 badań. Oznaczeń ogółem wykonano 925.

Pracownia Higieny Żywności i Żywienia w 2018 roku zbadała:

238 próbek na **Zlecenie**, w tym:

- oznaczeń mikrobiologicznych – 1154
- oznaczeń organoleptycznych – 20
- oznaczeń fizykochemicznych – 25

Łącznie na **Zlecenie** wykonano 524 badań. Oznaczeń ogółem wykonano 1199.

Oddział Laboratoryjny posiada akredytację. Zakres akredytacji znajduje się na stronie PCA Nr AB576.

p.o. Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Jarosławiu

inż. Edward Makrzycki